

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 11 0 U 034507 24 Uvp
Banja Luka, 5.6.2026. godine

Vrhovni sud Republike Srpske, u vijeću sastavljenom od sudija Svjetlane Knežević, predsjednika vijeća, Asmira Koričića i Tatjane Stupar, članova vijeća, uz učešće zapisničara Sonje Savić, u upravnom sporu po tužbi Udruženja „Resursni Aarhus centar“, ulica Behdžeta Mutevelića 39, Sarajevo (u daljem tekstu: tužilac), protiv Ministarstva za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju Republike Srpske (u daljem tekstu: tuženi), radi poništenja rješenja broj 15.04-96-111/21 od 19.5.2023. godine, u predmetu izdavanja ekološke dozvole, odlučujući o zahtjevu tužioca za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Banjoj Luci broj 11 0 U 034507 23 U od 25.1.2024. godine, u nejavnoj sjednici vijeća održanoj dana 5.6.2026. godine, donio je

PRESUDU

Zahtjev se odbija.

Tužilac se odbija sa zahtjevom za nadoknadu troškova upravnog spora.

Obrazloženje

Pobijanom presudom, stavom 1. izreke, odbijena je tužba podnesena protiv osporenog akta, kojim se daje odgovornom licu „Green heat“ d.o.o. Trnovo ekološka dozvola za postrojenje MHE „Kijevo 2“ na rijeci Željeznici, instalisane snage 242 kW, na lokaciji označenoj kao k.č. broj 783/4, 785/4, 785/5 i 824/4 k.o. Kijevo i na k.č. broj 36/1 i 434/2 k.o. Jablanica u Kijevu, opština Trnovo. Stavom 2. izreke pobijane presude odbijen je tužilac sa zahtjevom za nadoknadu troškova upravnog spora.

Iz obrazloženja pobijane presude proizlazi da se nižestepeni sud prije svega očitovao po pitanju aktivne stranačke legitimacije tužioca, te u vezi s tim zaključio da iz odredaba člana 12 stav 3 i 4 i člana 40 stav 5 Zakona o zaštiti životne sredine („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 71/12, 79/15 i 70/20), te Aarhuske konvencije, koju je Bosna i Hercegovina ratifikovala dana 15.9.2008. godine („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, Međunarodni ugovori broj 8/08), proizlazi da tužilac jeste aktivno legitimisan za podnošenje predmetne tužbe. Nakon citiranja odredaba člana 63 stav 1 i člana 90 stav 1, 3, 4 i 5 Zakona o zaštiti životne sredine, te člana 2 stav 1 Pravilnika o postrojenjima koja mogu biti izgrađena i puštena u rad samo ukoliko imaju ekološku dozvolu („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 124/12, u daljem tekstu: Pravilnik), neosnovanim je ocijenio navode tužbe da tuženi nije osigurao adekvatno učešće tužioca, niti šire javnosti u predmetnom postupku, već naprotiv, zaključuje da je javnost bila blagovremeno obaviještena o cijelom postupku koji se provodi, te datoj ekološkoj dozvoli poslovnom subjektu „Green heat“ d.o.o. Trnovo, za postrojenje MHE

„Kijevo 2“ na rijeci Željeznici, kroz javna obavještenja i pozive, a kako je to pobliže obrazloženo u osporenom aktu. Bez osnova je ocijenio navode tužbe vezane za povrede odredaba Zakona o vodama, s obzirom na okolnost da je za predmetnu upravnu stvar pribavljeno mišljenje JU „Vode Srpske“ Bijeljina, vezano za korištenje voda, protok vode i zaštitu voda, pobliže opisano na strani 28. pasusa 1. i 2. obrazloženja osporenog akta, s čime se u cijelosti saglašava, uz napomenu da su tačkom 3.2.9. osporenog akta, propisane mjere u incidentnim situacijama. Zaključio je da su u predmetnom postupku izdavanja ekološke dozvole provedene sve neophodne mjere zaštite svih medija životne sredine, omogućeno učešće javnosti, pa samim tim i tužiocu. Ističe i to da organ za izdavanje ekološke dozvole svakih pet godina vrši reviziju i obnavljanje izdate ekološke dozvole, mijenjajući po potrebi uslove iz dozvole, pri čemu o izvršenoj redovnoj reviziji i obnavljanju ekološke dozvole javnost obavještava posredstvom internet-stranice nadležnog organa na kojoj se objavljuje obnovljena dozvola, uz mogućnost da organ nadležan za izdavanje ekološke dozvole izvrši i vanrednu reviziju i izvrši ažuriranje dozvole ukoliko: a) je zagađenje koje stvara dato postrojenje toliko značajno da postojeće granične vrijednosti emisije propisane u dozvoli moraju biti razmotrene ili nove vrijednosti moraju biti unesene u dozvolu, b) bezbjednost odvijanja rada i aktivnosti zahtijeva korišćenje drugih tehnika i v) kada je to potrebno da bi se osigurala usklađenost sa novim ili revidiranim standardom kvaliteta životne sredine. Dodaje i to da u smislu člana 95 stav 2 Zakona o zaštiti životne sredine, lice koje živi na području na kojem rad postrojenja može imati negativan uticaj, ali i drugi mještani područja gdje se nalazi navedeno postrojenje (MHE „Kijevo 2“ na rijeci Željeznici), odnosno javnost, dakle i tužilac, može pokrenuti inicijativu pred nadležnim organom za izmjenu ekološke dozvole, koji postupak revizije i obnavljanja ekoloških dozvola je propisan Pravilnikom o postupku revizije i obnavljanja ekoloških dozvola („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 28/13 i 104/17). S obzirom na to da postoje kontrolni mehanizmi u pogledu izdavanja i obnove ekološke dozvole, stava je da se tužba ukazuje neosnovanom.

Blagovremeno podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje te presude (u daljem tekstu: zahtjev) tužilac pobija zakonitost iste zbog povrede zakona, drugog propisa i opšteg akta i zbog povreda propisa o postupku koje su mogle biti od uticaja na rješenje stvari. Navodi da je tuženi postupajući u izvršenju presude Okružnog suda u Banjoj Luci broj 11 0 U 031164 22 U od 18.4.2023. godine, donio osporeni akt u kojem je u odnosu na tom presudom poništeno rješenje broj 15.04-96-111/21 od 4.11.2021. godine, samo promijenio broj protokola sa novim datumom, dok je suštinu tog rješenja, nepoštovanje pravila postupka, zakona i neadekvatnog uključivanja zainteresovane javnosti, prilikom donošenja osporenog akta zadržao, a što je nižestepeni sud pobijanom presudom pogrešno propustio sankcionisati. Smatra da tuženi u ponovljenom postupku nije pravilno primijenio članove 8, 10, 12 stav 3, 17, 39, 63, 79 i 94 Zakona o zaštiti životne sredine, i s tim u vezi nije pravilno primijenio Pravilnik o postupku revizije i obnavljanja ekoloških dozvola i s njim u vezi Pravilnik o projektima za koje se sprovodi procjena uticaja na životnu sredinu i kriterijumima za odlučivanje o obavezi sprovođenja i obimu procjene uticaja na životnu sredinu („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 124/12) niti članove 65 i 66 Zakona o vodama („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 50/06, 92/09 i 121/12 i 74/17). Takođe ističe da tuženi nije, u smislu člana 10 stav 4 Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 109/05 i 63/11, u daljem tekstu: ZUS), postupio po pravilima upravnog postupka odnosno u skladu sa članom 123 Zakona o opštem upravnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 13/02, 87/07, 50/10 i 66/18), kao i u skladu sa članom 6 Aarhuske konvencije, kao i da je prekršio Deklaraciju o zaštiti rijeka u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 17/21), što je rezultiralo time da činjenično stanje nije potpuno i pravilno utvrđeno, odnosno da je iz utvrđenih činjenica izveden nepravilan zaključak u pogledu činjeničnog stanja prilikom donošenja

osporenog akta, odnosno rješenja od 19.5.2023. godine. Navodi da prilikom donošenja osporenog akta tuženi nije uvažio pravno shvatanje suda i primjedbe suda iz presude od 18.4.2023. godine, te da je za razliku od prethodnog odlučivanja, na nespretn način nastojao opravdati zašto i dalje insistira na korištenju nepotpunih i zastarjelih podataka u odnosu na vodne potencijale, pri tome, opet ignorišući kumulativni uticaj koje već izgrađene MHE imaju na rijeku Željeznicu, te evidentne klimatske promjene koje utiču na nestabilan režim vode rijeke, od perioda iznenadnih poplava (koje su se npr. desile tokom 2021. kada se rijeka Željeznica hitro izlila iz svog korita te poplavila mnoge opštine), te do dugih perioda suše (poput perioda 2018. i 2019.). Ističe da ni sad, prilikom izdavanja osporenog akta, tužilac nije bio adekvatno uključen. Predlaže da se zahtjev uvaži i pobijana presuda ukine ili preinači, a tuženom naloži da mu nadoknadi troškove uplate sudske takse na zahtjev za vanredno preispitivanje.

U odgovoru na zahtjev tuženi ističe da tužilac nije pojasnio, a ni dokazao o kojoj povredi „drugog propisa ili opšteg akta“ se radi. Navodi da je prilikom donošenja odluke o zahtjevu za izdavanje predmetne ekološke dozvole, imao u vidu odlučnu činjenicu da su u dostavljenim dokazima opisani mogući i očekivani uticaji koji će se javljati tokom korištenja predmetnog objekta i koji se mogu dovesti u dozvoljene granice primjenom odgovarajućih mjera koje su naložene tačkom 3. dispozitiva osporenog akta. Oспорava navode tužioca, da prilikom donošenja osporenog akta nije uvažio upute i primjedbe koje su date u presudi od 18.4.2023. godine, s obzirom da je prije donošenja istog, od odgovornog lica „Green heat“ d.o.o. Trnovo i izrađivača dokaza „Unis“ Institut za ekologiju, zaštitu na radu i zaštitu od požara, Istočno Sarajevo, tražio da u skladu sa presudom od 18.4.2023. godine, izvrši dopunu dokaza, koje je dokaze 5.5.2023. godine taj subjekt i dostavio, te su isti bili osnov za donošenje osporenog akta, jer je dopuna dokaza potpuno usklađena sa uputama i pravnim shvatanjem suda iz te presude. Navodi da je nakon toga zatraženo i mišljenje od Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede na navode dopune dokaza u dijelu koji se odnosi na podatke vezane za korištenje voda, protok vode i zaštitu vode. Da je dana 22.5.2023. godine na protokolu navedenog ministarstva zaprimljeno mišljenje JU „Vode Srpske“ Bijeljina broj 01/4-1-3749-1/23 od 15.5.2023. godine, u kojem je pojašnjeno da se podaci o mjerodavnim proticanjima dobijaju različitim metodama statističke obrade raspoloživih istorijskih podataka ostvarenih vodostaja koje se preko krivih trajanja transformišu u podatke o proticanjima, te da se u zavisnosti od metode koja se koristi dobijaju i različiti rezultati, koji zavise i od dužine osmotrenog niza. Navodi i to da je u ovom mišljenju konstatovano da izgradnja akumulacija na vodotoku svakako utiče na režim voda u smislu bilansa i proticaja, ali samo ukoliko su te akumulacije izgrađene uzvodno od mjerodavnog profila i ako se radi o akumulacijama sa značajnim zapreminama, što nije slučaj sa izgrađenim akumulacijama na rijeci Željeznici, odnosno izgrađene akumulacije ne utiču na značajniju oscilaciju od prirodnog proticaja. Takođe u mišljenju se navodi da se nakon analize dopune dokaza iz oktobra 2021. godine koji su pripremljeni u aprilu 2023. godine, može konstatovati da su dopune i obrazloženja sa aspekta korištenja voda i zaštite voda prihvatljiva, te da je proticaj ekološki prihvatljiv. Oспорava navod tužioca da nije bio adekvatno uključen u postupak izdavanja osporenog akta, te u vezi s tim ističe da je isti učestvovao u postupku kao zainteresovana javnost i iskoristio je svoje zakonsko pravo i podnio tužbu kod nadležnog suda. Predlaže da se zahtjev odbije.

Zainteresovane licu „Green heat“ d.o.o. Trnovo, nije dostavilo odgovor na zahtjev.

Razmotrivši zahtjev, pobijanu presudu, odgovor na zahtjev i spise predmeta, na osnovu odredbe člana 39 ZUS, odlučeno je kao u izreci ove presude iz sljedećih razloga:

Iz podataka u spisu predmeta proizlazi da je na osnovu zahtjeva podnosioca „Green heat“ d.o.o. Trnovo od 8.7.2021. godine, tuženi donio rješenje broj 15.04-96-111/21 od 4.11.2021. godine, kojim je zainteresovanom licu „Green heat“ d.o.o. Trnovo dao ekološku dozvolu, međutim to rješenje je u upravnom sporu poništeno presudom Okružnog suda u Banjoj Luci broj 11 0 U 031164 22 U od 18.4.2023. godine. U izvršenju te presude, tuženi je nakon provedenog postupka, donio osporeni akt kojim je odgovornom licu „Green heat“ d.o.o. Trnovo dao ekološku dozvolu za postrojenje MHE „Kijevo 2“ na rijeci Željeznici, instalisane snage 242 kW, na lokaciji označenoj kao k.č. broj 783/4, 785/4, 785/5 i 824/4 k.o. Kijevo i na k.č. broj 36/1 i 434/2 k.o. Jablanica u Kijevu, opština Trnovo. U obrazloženju osporenog akta se navodi istorijat postupka, utvrđeno činjenično stanje i izvedeni dokazi, te dopunjen postupak u skladu sa uputama suda datim u navedenoj presudi, pa je slijedom navedenog odlučeno u skladu sa članovima 85, 90 stav 3 i 96 Zakona o zaštiti životne sredine, kao i članom 2 Pravilnika o postrojenjima koja mogu biti izgrađena i puštena u rad samo ukoliko imaju ekološku dozvolu. Protiv osporenog akta tužilac je podnio tužbu, koju je nižestepeni sud odbio pobijanom presudom iz prethodno gore navedenih razloga.

Pravilno je pobijanom presudom odbijena tužba podnesena protiv osporenog akta tuženog od 19.5.2023. godine, uz iznošenje valjanih i argumentovanih razloga od strane nižestepenog suda koje i ovaj (Vrhovni) sud podržava.

Neosnovane su tvrdnje tužioca da je tuženi u ponovljenom postupku donio osporeni akt kojim je faktički samo izmijenio broj protokola sa novim datumom, a zadržao suštinu rješenja broj 15.04-96-111/21 od 4.11.2021. godine, kao i ponovio nepoštovanje pravila postupka, s obzirom da nije adekvatno uključio zainteresovanu javnost, te time u ponovljenom postupku povrijedio odredbe članova 8, 10, 12 stav 3, 17, 39, 63, 79 i 94 Zakona o zaštiti životne sredine.

Stav je i ovog suda da su neosnovani navodi tužioca da mu tuženi nije osigurao adekvatno učešće u predmetnom postupku izdavanja ekološke dozvole. Naime, iz stanja spisa jasno proizlazi da je javnost bila blagovremeno obaviještena o cijelom postupku koji se provodi, te datoj ekološkoj dozvoli društvu „Green heat“ d.o.o. Trnovo, za postrojenje MHE „Kijevo 2“ na rijeci Željeznici, kroz javna obavještenja i pozive, a kako je to pobliže obrazloženo u osporenom aktu. Da je to tako svjedoči okolnost da je povodom njegove tužbe, nižestepeni sud presudom broj 11 0 U 031164 22 U od 18.4.2023. godine, prethodno poništio rješenje tuženog broj 15.04-96-111/21 od 4.11.2021. godine, kojim je zainteresovanom licu „Green heat“ d.o.o. Trnovo data ekološka dozvola, tako da su ove tvrdnje tužioca u direktnoj suprotnosti sa prethodno navedenim okolnostima. Isto tako osporeni akt je donesen u izvršenju presude od 18.4.2023. godine, koju je nižestepeni sud donio na osnovu tužbe koju je tužilac podnio.

Neosnovana je tvrdnja tužioca da tuženi prilikom donošenja osporenog akta nije postupio po uputama koje su mu date presudom od 18.4.2023. godine. Upravo suprotno, tuženi je uvažavajući pravno shvatanje nižestepenog suda, izraženo u navedenoj presudi, zatražio od odgovornog „Green heat“ d.o.o. Trnovo i izrađivača dokaza „Unis“ Institut za ekologiju, zaštitu na radu i zaštitu od požara, Istočno Sarajevo, da u skladu sa presudom od 18.4.2023. godine, izvrše dopunu dokaza, što je i učinjeno, tako da su dokazi dostavljeni tuženom 5.5.2023. godine bili osnov za donošenje osporenog akta. Ovaj sud naglašava da je u skladu sa stavom suda iz presude od 18.4.2023. godine koji se svodi na to da su tuženi i druga nadležna tijela dužni prilikom uvida u vodne potencijale uzeti u obzir kumulativne uticaje koje izgrađene tri MHE imaju na rijeci Željeznici, i u tom cilju pribaviti ažurne podatke, tuženi upravo to i učinio, s obzirom da je pribavio mišljenje JU „Vode Srpske“ Bijeljina od 15.5.2023. godine u kojem je pojašnjeno da se podaci o mjerodavnim proticajima dobijaju različitim metodama statističke

obrade raspoloživih istorijskih podataka ostvarenih vodostaja koje se preko krivih trajanja transformišu u podatke o proticanjima, te da se u zavisnosti od metode koja se koristi dobijaju i različiti rezultati, koji zavise i od dužine osmotrenog niza. Isto tako, jasno je objašnjeno da akumulacije izgrađenih MHE, ne utiču na značajnu oscilaciju prirodnog proticaja, tako da se isti smatra ekološki prihvatljivim proticajem definisanim članom 65 Zakona o vodama.

Kod takvog stanja stvari, proizlazi da u pobijanoj presudi nisu ostvareni razlozi nezakornitosti predviđeni u odredbi člana 35 stav 2 ZUS, pa se zahtjev tužioca odbija na osnovu odredbe člana 40 stav 1 istog zakona.

Budući da je zahtjev tužioca odbijen kao neosnovan, to mu shodno odredbi člana 6 stav 1 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 63/11) po načelu argumentum a contrario, ne pripadaju troškovi upravnog spora, zbog čega je njegov zahtjev za nadoknadu istih odbijen kao neosnovan.

Zapisničar
Sonja Savić

Predsjednik vijeća
Svjetlana Knežević

Tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Aćić